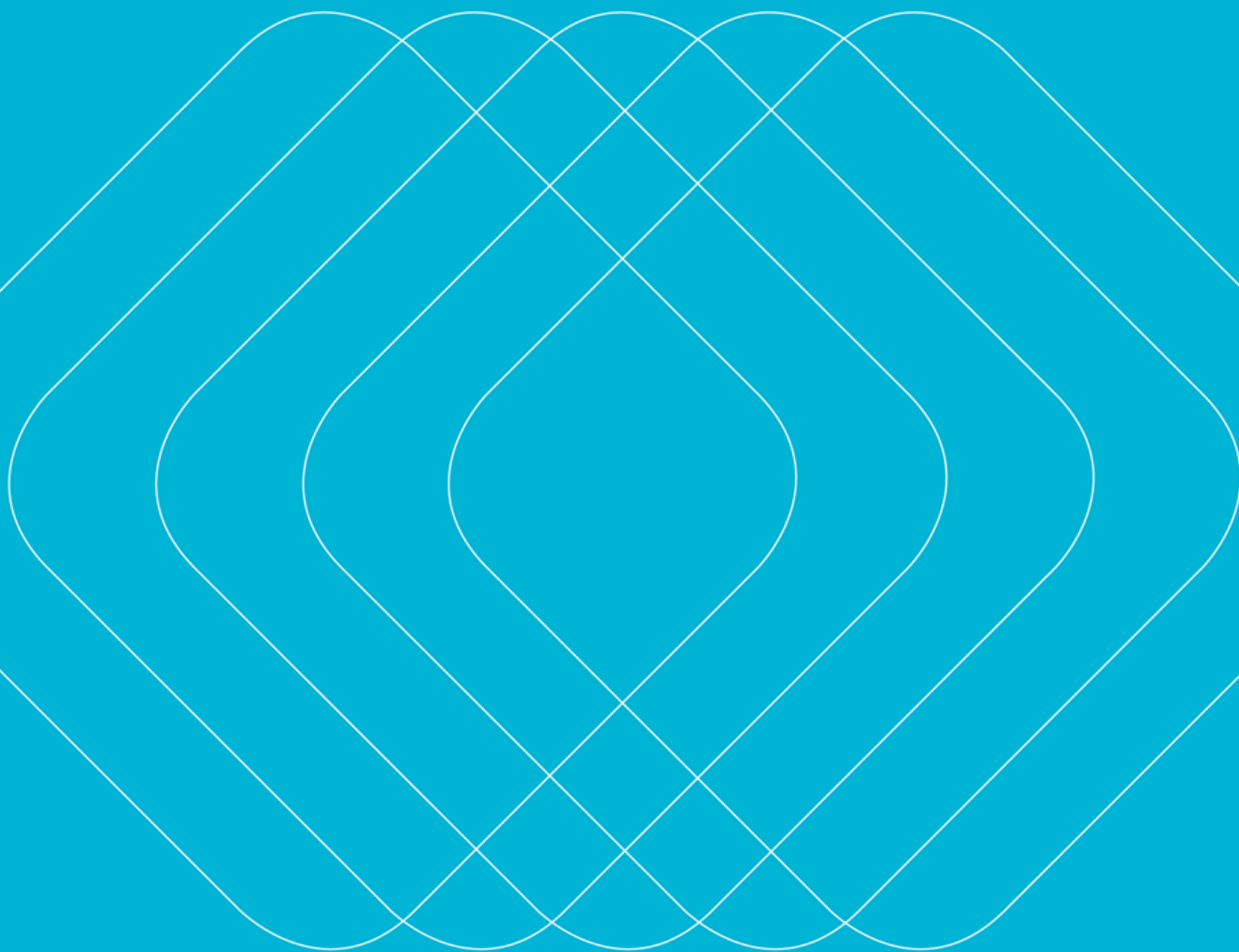

VESTFOLD
fylkeskommune

Strategi for kompetanseutvikling

I folkebibliotek og videregående skolebibliotek i Vestfold

Strategi for kompetanseutvikling

i folkebibliotek og videregående skolebibliotek i Vestfold

Innledning

Lov om folkebibliotek definerer folke- og fylkesbibliotekenes ansvar og oppgaver. For fylkesbibliotekene heter det i lovens §10 Veiledningstjenester mv:

Fylkesbiblioteket skal gi råd til lokale myndigheter, yte bibliotekfaglig veiledning og assistanse, og arrangere møter og kurs om bibliotekspørsmål. I utredningen Bibliotekreform 2014 og i Stortingsmelding nr 23 (2008-2009) Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid omtales fylkesbibliotekets oppgaver i hovedtrekk slik: rådgivning og kompetanseutvikling, samordning og forsøks- og utviklingsarbeid.

Strategisk kulturplan Vestfold 2011-2014 fastslår at Vestfold fylkesbibliotek skal være et utviklings- og kompetansesenter for bibliotekene i Vestfold ved å være pådriver for kompetanseutvikling og kompetansedeling i bibliotekene. Viktige tiltak i planperioden er en kartlegging av kompetansen i bibliotekene, et overordnet kompetanseprogram for våre samarbeidspartnere, samt en årlig handlingsplan for kompetansebygging.

Bibliotekplan Vestfold 2011-2014 omfatter folkebibliotekene spesielt. Hovedstrategien er at Vestfoldbibliotekene til enhver tid skal ha den nødvendige kompetansen som sikrer utvikling og høy aktivitet.

Til grunn for arbeidet med kompetanseutviklingsstrategien ligger også publikasjonen «Kompetanseutvikling i bibliotek: rammer og prioriteringer» fra Statens senter for arkiv,

bibliotek og museum (ABM-skrift nr 56, 2009). Her understrekes også behovet for å ta kulturelt mangfold inn som et aspekt ved all kompetanseutvikling.

Det ble gjennomført en kompetansekartlegging blant bibliotekansatte i Vestfold i 2010. Hovedtyngden av respondentene svarte at de arbeidet i folkebibliotek og videregående skolebibliotek som bibliotekarer, ledere og assistenter/sekretærer. Kartleggingen viser konkrete områder hvor det ønskes kompetanseheving, eksempelvis: litteratur, formidling, markedsføring, kommunikasjon, biblioteket som læringsarena, kulturelt mangfold, brukergrupper, prosjektarbeid og strategisk ledelse. Kartleggingen er lagt til grunn for kompetanseutviklingsstrategien.

Strategi for kompetanseutvikling omfatter medarbeidere på alle nivåer ved folkebibliotek og videregående skolebibliotek i Vestfold.

Visjon

Bibliotekene i Vestfold skal være sentrale kunnskaps- og serviceinstitusjoner for alle innbyggere i Vestfold. Bibliotekenes medarbeidere skal til enhver tid ha bred, oppdatert og relevant fagkompetanse, samt god kunnskap om samfunnsutvikling, målgrupper og kulturelt mangfold.

Hovedmål

Kompetanseutviklingsstrategien skal bidra til at bibliotekmedarbeidere i Vestfold til enhver tid har den nødvendige kompetansen for å levere best mulig tjenester til sine brukere. Strategien skal bidra til økt motivasjon og læring hos bibliotekansatte ved å sikre interessante og relevante kompetansetiltak av høy kvalitet.

Delmål

Kompetanseutviklingsstrategien skal:

- Definere mål for kompetanseutviklingen
- Definere områder og temaer for kompetanseutviklingen
- Danne grunnlaget for årlige handlingsplaner for kompetansebygging (kompetansekalendarer)
- Definere ansvar for kompetanseutvikling mellom fylkesbiblioteket og bibliotekene

Vestfold fylkesbibliotek skal være pådriver for kompetansebygging og –deling, og vil legge til rette for en bred kompetanseutvikling, samtidig som det skal prioriteres tiltak innen de konkrete områdene som strategien definerer. Det skal utarbeides årlige handlingsplaner med konkrete tiltak (kompetansekalendarer). Det skal legges til rette for dialog med og innspill fra bibliotekene, slik at det enkelte biblioteks kompetanseutvikling også settes i fokus. Bibliotekene i Vestfold har ulike forutsetninger og vil dermed ha ulike behov og muligheter for aktiv deltakelse.

Tiltakene vil gjennomføres som kurs, temadager, konferanser og møter. Der det er hensiktsmessig vil Vestfold fylkesbibliotek samarbeide med andre fylkesbibliotek om relevante

kompetansehevende tiltak. Slike felles løft vil bidra til å sikre kompetansebygging av høy kvalitet.

Prioriterte områder for kompetanseutvikling

- Litteratur og formidling
- Synliggjøring av bibliotek
- Informasjons- og veiledningskompetanser
- Bibliotekutvikling og ledelsesutvikling

Vestfold fylkesbibliotek skal som en del av kompetansearbeidet sikre at fylkesbibliotekets egne medarbeidere besitter riktig og nødvendig kompetanse innen prioriterte områder og innen feltet kursutvikling.

Område 1: Litteratur og formidling

Formidling er en av de viktigste kjerneoppgavene i bibliotekene, og bibliotekmedarbeidere er mediatorer mellom publikum og bibliotekenes innhold i sin helhet. Formidlingen handler om å dele informasjon og kunnskap, spre leseopplevelser og leseglede, og om å finne veien inn til

litteratur og kultur via tradisjonelle formidlingsmåter, men også på nye måter via digital og visuell formidling. For å kunne utføre denne oppgaven må samtlige bibliotek sikre at medarbeidere besitter bred og oppdatert litteratur- og formidlingskunnskap, samt målgruppeforståelse og kulturforståelse.

Mål

Formidle bibliotekenes trykte og digitale samlinger og ressurser med ulike metoder og i mange sammenhenger. Bibliotekmedarbeidernes litteratur- og formidlingskompetanse i tale, skrift, digitalt og visuelt skal styrkes og utvikles.

Tiltak

- Utvikle formidlingsstrategier i alle bibliotek, med handlingsplaner for gjennomføring
- Kontinuerlig oppdatering innen feltet litteratur – og mediekunnskap
- Styrke og utvikle kompetansen innen formidlingsteknikk og –metoder knyttet til muntlig, skriftlig, visuell og digital formidling
- Sikre god arrangørkunnskap i alle bibliotek

Resultatmål

Alle bibliotekene i Vestfold skal ha medarbeidere som mestrer aktiv og utadrettet formidling av litteratur og andre medier til ulike målgrupper. Digital og visuell formidling skal inngå som en naturlig del av formidlingsbegrepet.

Område 2: Synliggjøring av bibliotek

Bibliotekenes tilbud og tjenester skal gjøres kjent for alle. Dette kravet er forankret i Biblioteklovens §1. Kompetanse innenfor kommunikasjon og markedsføring er nødvendig for å vise hva bibliotekene kan tilby den enkelte innbygger, men også hvilken rolle et velfungerende bibliotek kan ha innen sin institusjon eller i lokalsamfunnet. Bibliotekenes funksjon som allmenne og kulturelle møteplasser for alle må fremheves.

Mål

Aktiv markedsføring av bibliotekenes brede tilbud av tjenester og funksjoner. For folkebibliotekene under merkevaren Vestfoldbibliotekene. For skolebibliotekene innenfor sine institusjoner som verktøy i skolenes pedagogiske opplegg og elevenes læringsprosesser.

Tiltak

- Gjennomføre innbygger- og brukerundersøkelser
- Bedre kunnskap om ulike målgrupper
- Kompetanseheving innenfor områdene tjenestemarkedsføring, merkevarebygging, mediehåndtering, service og kundebehandling
- Styrke kompetansen innen presentasjonsteknikk, utstillingsdesign og visuell formidling
- Utarbeide kommunikasjonsstrategier med særlig vekt på digital kommunikasjon

Resultatmål

Økt bruk av bibliotekene som arenaer for informasjon og kunnskap, litteratur og kultur, læring, inspirasjon og opplevelse.

Strategisk og hensiktsmessig bruk av ulike kanaler for synliggjøringsarbeid, inklusive sosiale medier

Område 3: Informasjons- og veiledningskompetanser

Informasjonsgjenfinning og veiledning er kjerneoppgaver i bibliotekene. Dette er spisskompetanser som må oppdateres og vedlikeholdes som en kontinuerlig prosess. Feltet må inkludere så vel pedagogisk som digital kompetanse for å sikre at bibliotekene yter nødvendig og riktig brukeropplæring innen områder som digitale ferdigheter og informasjonssøk.

Mål

Styrke bibliotekansattes informasjons- og veiledningskompetanser på bred basis. Tilstrekkelig pedagogisk kompetanse og digitale ferdigheter skal utgjøre basiskompetanse for alle som daglig yter faglig veiledning.

Tiltak

- Utarbeide plan for utvikling av informasjonskompetanser
- Utarbeide plan for styrking av bibliotekansattes digitale ferdigheter
- Gjennomføre samarbeidsprosjekt Biblioteket i det digitale kunnskapssamfunnet. Prosjektet består av årlige kompetansehevingstiltak i ulike temaer innenfor informasjonskompetanse og er et 3-årig samarbeidsprosjekt mellom fylkesbiblioteket, høgskolebiblioteket og flere folkebibliotek i Vestfold.

Resultatmål

Bibliotekene skal alene eller i partnerskap med andre aktører utvikles som læringsarenaer. Bibliotekene skal ved type kursopplegg « e-borger » sikre at alle innbyggere får tilbud om opplæring i digitale ferdigheter slik at de kan tilegne seg og bruke et økende omfang av digital informasjon og offentlige digitale tjenester.

Bibliotekansatte skal besitte informasjons- og veiledningskompetanser av høy kvalitet

Område 4: Bibliotek- og ledelsesutvikling

Strategisk bibliotekutvikling er et ledelsesansvar, og forutsetter god innsikt i utviklingstendenser nasjonalt og internasjonalt, samt endringskompetanse hos alle. Innovative bibliotek er en forutsetning for å kunne tilby brukerne det tilbudet og de tjenestene som etterspørres nå og i framtiden. Fylkesbiblioteket vil fokusere på bibliotekutvikling ved å belyse ulike temaer, initiere samarbeidstiltak, og inspirere til prosjektarbeid.

Mål

God endringskompetanse på alle nivåer i bibliotekene og et bevisst strategisk utviklingsarbeid gjennom flere bibliotekprosjekter i Vestfold.

Tiltak

- Vektlegge kompetansetiltak innen ledelse: endringsledelse, prosjektledelse, strategisk utviklingsarbeid
- Stimulere til deltakelse på norske og nordiske konferanser, kurs og seminarer
- Arrangere felles studieturer i inn- og utland som inspirasjonskilde og arena for nettverksbygging

Resultatmål

Omstillingsdyktige bibliotek, uansett bibliotektype og størrelse, med publikums behov og tjenesteutvikling i fokus. Flere utviklingsprosjekter med ekstern støtte, fordelt på flere bibliotek.

Organisering og ansvar

Fylkesbiblioteket skal:

- Kartlegge kompetansebehov jevnlig
- Utarbeide årlig kompetansekalendar (oversikt over kompetansetiltak)
- Legge til rette for dialog og samarbeid med det enkelte bibliotek om kompetansebehov og -utvikling
- være leverandør av kompetansehevende tiltak, alene eller i samarbeid med andre
- Tilrettelegge for bred deltakelse ved å holde et så lavt kostnadsnivå som mulig
- markedsføre aktuelle kurs og konferanser
- Ha rådgivende og veiledende funksjon innen kompetanseutvikling
- Stimulere til kunnskapsdeling bibliotekene i mellom
- Ha god oversikt over bibliotekutviklingstendenser nasjonalt og internasjonalt

Det enkelte bibliotek skal:

- Legge til rette for ny læring og utvikling ved å prioritere alle medarbeideres deltakelse i kompetansetiltak
- Legge til rette for internopplæring og godt læringsmiljø
- Bidra med egen kompetanse og delta i arenaer for kunnskapsdeling på fylkesplan
- Fokuserer på innovasjon og endring
- Melde kompetansebehov

Den enkelte medarbeider skal:

- Ta ansvar for egen læring og være en aktiv deltaker
- Melde behov for kompetanse
- Bidra til kunnskapsdeling og god kultur for læring
- Ta aktivt del i innovasjons - og endringsarbeid

Bibliotekene i Vestfold skal sammen:

- Tilrettelegge for nettverk og arenaer for bygging og deling av kompetanse
- Synliggjøre kompetansebehov
- Gjennomføre kompetansebyggende tiltak i samarbeid med fylkesbiblioteket